

Datum
18 januari 2022
Aanvangstijdstip
17:00u

Ons kenmerk
DOS-2021-0006912

Aanwezigen
Gedeputeerde J.N. Baljeu
Dijkgraaf A.J.B. van der Klugt

Ambtelijke ondersteuning
 (provincie)
 (hoogheemraadschap)
 (hoogheemraadschap)

Onderwerp
Statenbesluit 7402 'Aanpassing reglementen Zuid-Hollandse waterschappen'

Dit bestuurlijk overleg vindt plaats naar aanleiding van het besluit van Provinciale Staten van 13 oktober 2021, waarin het voornemen is opgenomen om het aantal geborgde zetels van het algemeen bestuur te verminderen van negen naar zeven en de verdeling van de geborgde zetels tussen de categorieën belanghebbenden bedrijven, ongebouwd en natuurterreinen aan te passen.

Gedeputeerde Baljeu leidt het overleg kort in en geeft vervolgens het woord aan dijkgraaf Van der Klugt voor een reactie namens het waterschapsbestuur.

Dijkgraaf Van der Klugt geeft aan dat het proces rond het initiatiefvoorstel betreuenswaardig is. Binnen het hoogheemraadschap leven veel vragen over de gevolgde procedure, en dan met name over de vraag of het proces inhoudelijk gevoed wordt en wel voldoet aan de daarvoor geldende wettelijke vereisten. Ter onderbouwing verwijst de dijkgraaf naar de schriftelijke reactie en de bijgevoegde motie van het waterschapsbestuur. Hij benoemt hierbij dat het hoogheemraadschap bij de voorbereiding van het initiatiefvoorstel niet is gehoord door de initiatiefnemers en ook niet vanuit Gedeputeerde Staten of ambtelijk is geïnformeerd hierover. Vanuit bestuurlijk oogpunt had dit voor hand gelegen. Over het gevolgde proces beklijft daardoor een gevoel van disrespect, wat als zeer onaangenaam wordt ervaren. Daarnaast zet het besluit onnodig de interne verhoudingen binnen het algemeen bestuur op scherp, hetgeen blijkt uit het heftige debat binnen het algemeen bestuur over de brief die het college van dijkgraaf en heemraden heeft ontvangen van Gedeputeerde Staten. Binnen het waterschap wordt goed samengewerkt tussen alle bestuursleden, en het deed de dijkgraaf goed dat dit tijdens het debat werd erkend en bevestigd. Desalniettemin heeft de bespreking van dit besluit van Provinciale Staten tot ongemak tussen de verschillende fracties geleid. Bovendien zet het handelen van Provinciale Staten de relatie van het hoogheemraadschap met de provincie onnodig onder druk, terwijl ze elkaar hard nodig hebben voor de maatschappelijke opgaven die op tafel liggen. De dijkgraaf en gedeputeerde Baljeu spreken af dat op korte termijn een bestuurlijk overleg met alle dijkgraven wordt ingepland om de samenwerking te bespreken. Dit bestuurlijk overleg zal echter losstaan van dit onderwerp.

Dijkgraaf Van der Klugt vervolgt dat behalve het proces ook de onderbouwing van het initiatiefvoorstel door een meerderheid als gebrekkig wordt ervaren. Zo ontbreekt de visie van Gedeputeerde Staten op het besluit van Provinciale Staten. Volgordelijk had allereerst Gedeputeerde Staten hun standpunt moeten bepalen vanuit hun toezichtrol op de taakuitoefening door het waterschap. In het statenbesluit wordt voor de motivering verwezen naar het advies “geborgd gewogen” van de commissie Boelhouwer aan de minister met betrekking tot de aanbeveling om de geborgde zetels af te schaffen. De dijkgraaf wijst erop dat volgens anderen evengoed op het advies van de Adviescommissie Water aan de minister kan worden gewezen waarin het belang van geborgde zetels juist wordt onderschreven. De dijkgraaf wijst op het wetsvoorstel dat momenteel in behandeling is in de Tweede Kamer over afschaffing van de geborgde zetels waarin deze politieke argumenten worden gewogen en daarover wordt besloten. Provinciale Staten lopen naar de mening van het algemeen bestuur met hun besluit hierop vooruit en het ware beter als dit proces wordt opgeschort totdat over het wetsvoorstel duidelijkheid is gegeven. Er is begrip voor de politieke realiteit binnen Provinciale Staten, maar dat hoeft niet ten koste gaan van de wettelijke vereisten en de zorgvuldigheid die de procedure in de Waterschapswet beoogt, aldus de dijkgraaf.

Gedeputeerde Baljeu geeft aan dat zij op haar beurt begrip heeft voor de gevoelens van het hoogheemraadschap over het statenbesluit, maar benadrukt dat het hier een initiatief betreft van Provinciale Staten. Juridisch gezien hebben individuele statenleden het recht om een initiatiefvoorstel in te dienen. De gedeputeerde beschrijft hoe het initiatiefvoorstel tot stand is gekomen en geeft aan dat Gedeputeerde Staten in een laat stadium over het voorstel is geïnformeerd. De initiatiefnemers hebben een overleg met de waterschappen niet nodig geacht.¹ Gedeputeerde Baljeu geeft aan dat zij, maar ook andere partijen in Provinciale Staten, hier wel op hebben aangedrongen, maar dat daaraan uiteindelijk geen gehoor is gegeven. Dat dit tot wrokgevoelens bij de waterschappen heeft geleid, kan de gedeputeerde zich goed voorstellen maar uiteindelijk is het aan de statenleden om te bepalen hoe zij het proces willen inrichten. Tijdens de behandeling van het initiatiefvoorstel in Provinciale Staten is na advies van Gedeputeerde Staten nog wel een aantal amendementen op het initiatiefvoorstel ingediend en aangenomen om het proces volgens de Waterschapswet te kunnen doorlopen. Gedeputeerde Staten zullen uitvoering geven aan het besluit, maar fungeren hierbij in principe als brievenbus omdat dit onderwerp niet aan de orde is geweest tijdens de coalitiebesprekingen en er geen collegestandpunt is bepaald. Complicerend factor hierbij is dat het college wordt gevormd door partijen die verschillend over dit onderwerp denken. Hoe precies aan de brievenbusfunctie invulling zal worden gegeven, is nog onduidelijk maar gedeputeerde Baljeu denkt eraan om een oplegger te maken waarin de verschillende meningen binnen Gedeputeerde Staten worden ingekleurd. De aard van de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten zal nog binnen het college worden bekeken.

¹ De initiatiefnemers zijn van mening dat de voor- en tegenargumenten over de geborgde zetels de afgelopen jaren in voldoende mate zijn uitgekristalliseerd, waardoor een overleg met de waterschappen niet nodig wordt geacht.

Dijkgraaf Van der Klugt en gedeputeerde Baljeu wisselen vervolgens van gedachten over alle argumenten rond nut en noodzaak van vermindering van het aantal geborgde zetels. Helder werd daarbij dat het ook geen automatisme is dat het schrappen van aparte zetels voor geborgde partijen namens Ongebouwd, Bedrijven en Natuur zou moeten leiden tot meer zetels voor de categorie Ingezetenen; een vermindering van het totaal kan ook in de bestaande regelgeving. Vastgesteld wordt dat de discussie rond de geborgde zetels een langlopende discussie is. Inhoudelijk zijn er zowel voor- als tegenargumenten in te brengen. Veel provincies zijn de provincie Zuid-Holland voorgegaan. Dijkgraaf Van der Klugt brengt hier tegenin dat volgens zijn waterschap, vanuit de uitvoering van taken, de urgentie ontbreekt voor dit besluit van Provinciale Staten. De indruk is dat het besluit voornamelijk politiek gedreven is. Gedeputeerde Baljeu beaamt dat er vanuit het toezicht op de taakuitoefening geen reden en urgentie zijn de bestuursamenstelling nu te wijzigen. Dat het initiatiefvoorstel ook politiek gedreven is, valt niet te ontkennen. Daarbij speelt zowel dat dan meer zetels beschikbaar komen voor politieke partijen bij de komende verkiezingen als de kritiek inzake oververtegenwoordiging vanuit de landbouw. Hierbij komt de onbeantwoorde vraag op waarom met het verminderen van het aantal geborgde zetels niet op gelijke wijze het totaal aantal zetels wordt verlaagd. De dijkgraaf en gedeputeerde trekken hierop de conclusie dat de urgentie met name komt vanuit de komende waterschapsverkiezingen. De gedeputeerde vindt het daarom, ook vanwege de signalen die zij heeft ontvangen, belangrijk dat de waterschappen worden gehoord alvorens Provinciale Staten definitief over een reglementswijziging besluit. Zij zal daartoe ook een aanbeveling doen aan Provinciale Staten. Evenwel stipt zij aan dat er binnen de Staten daar verschillend over wordt gedacht. Een aantal partijen hebben voorgesteld een hoorzitting met de waterschappen te houden, maar dat heeft het niet gehaald. Dijkgraaf Van der Klugt begrijpt hieruit dat er dus geen hoorzitting komt. Gedeputeerde Baljeu geeft in overweging om desgewenst een gezamenlijke reactie namens alle betrokken waterschappen bij Provinciale Staten in te dienen om het signaal over te brengen dat het belangrijk is dat de waterschappen gehoord worden.

Desgevraagd geeft gedeputeerde Baljeu aan dat een uniforme besluitvorming voor alle waterschappen niet mogelijk zal zijn, omdat het ook om twee interprovinciale waterschappen gaat. Voor een reglementswijziging van die waterschappen is de medewerking nodig van andere provincies. Gevraagd naar de planning geeft de gedeputeerde aan dat de inzet zal zijn om de reglementswijzigingen voor de zomer af te ronden, ook om tijdig voor de verkiezingen duidelijkheid richting de waterschappen te kunnen geven. Uiteraard wordt hierbij de zorgvuldigheid in acht genomen. Gedeputeerde Staten zullen eerst de overlegfase met de waterschappen afronden, waarna gevolg zal geven aan artikel 4 van de Waterschapswet. De gedeputeerde zegt toe dat het hoogheemraadschap over de planning en de vervolgstappen zal worden geïnformeerd.

Dit verslag bevat geen woordelijke weergave van het gesprek. Aan de inhoud hiervan kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.